

Bruxelles, den 14. januar 2022
(OR. en)

5325/22

Interinstitutionel sag:
2022/0004(NLE)

EDUC 12
ENV 41
CLIMA 16
SOC 25
SUSTDEV 7
JEUN 7
RECH 19

FØLGESKRIVELSE

fra:	Martine DEPREZ, direktør, på vegne af generalsekretæren for Europa-Kommissionen
modtaget:	14. januar 2022
til:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generalsekretær for Rådet for Den Europæiske Union
Komm. dok. nr.:	COM(2022) 11 final
Vedr.:	Forslag til RÅDETS HENSTILLING om læring med henblik på miljømæssig bæredygtighed

Hermed følger til delegationerne dokument COM(2022) 11 final.

Bilag: COM(2022) 11 final

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 14.1.2022
COM(2022) 11 final

2022/0004 (NLE)

Forslag til

RÅDETS HENSTILLING

om læring med henblik på miljømæssig bæredygtighed

(EØS-relevant tekst)

{SWD(2022) 3 final}

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

At blive verdens første klimaneutrale kontinent er den største udfordring og mulighed i vor tid. Den indebærer, at vi skrider til resolut handling nu.

Ursula von der Leyen, politiske retningslinjer

Vi befinder os på et kritisk tidspunkt: Menneskets handlinger er tæt på at forårsage uoprettelig skade på vores planet, som er selve grundlaget for vores eksistens og trivsel. For at sikre en fremtid, hvor vi kan trives, er der et presserende behov for kollektive og individuelle tiltag for at bringe vores samfund og økonomi ind på en bæredygtig kurs. Unge har været særligt højlydte og aktive, og de har krævet forandringer og opfordret de offentlige myndigheder til at handle hurtigt for at beskytte klimaet og miljøet til gavn for nuværende og kommende generationer. Mange mener, at skolen ikke giver dem en fyldestgørende forståelse af klimaforandringerne, miljøet og måder at leve og handle mere bæredygtigt på¹.

Under kommissionsformand Ursula von der Leyens ledelse har Kommissionen med den europæiske grønne pagt fremlagt en ambitiøs strategi for at opnå bæredygtighed og de nødvendige ændringer i vores økonomi og samfund. Bæredygtig udvikling er et centralt princip for Den Europæiske Union, og opfyldelse af FN's verdensmål for bæredygtig udvikling er et prioriteret mål for Unionens interne og eksterne politikker. Ved at tilpasse indsatsen på en række politikområder, herunder energi, miljø, mobilitet og landbrug, sigter EU mod en grøn omstilling, der er retfærdig og inkluderende¹. **Ligesom alle andre sektorer skal uddannelsesområdet også tage skridt til at reagere på klimaets og planetens krise, både hvad angår dens egne aktiviteter og — helt afgørende — hvordan den forbereder de lærende på fremtiden.**

Meddelelsen om det europæiske uddannelsesområde², den europæiske grønne pagt³ og andre centrale initiativer⁴ anerkender den afgørende rolle, som uddannelse spiller for den grønne omstilling. Lærende i alle aldre skal have mulighed for at udvikle viden, færdigheder og holdninger til at leve mere bæredygtigt, ændre forbrugs- og produktionsmønstre, føre en sundere livsstil og bidrage — både individuelt og kollektivt — til omstillingen af vores samfund.

For at opnå dette kræves en livslang tilgang til læring med henblik på miljømæssig bæredygtighed med praktiske, engagerende og handlingsbaserede læringsmetoder, der befordrer i) viden, forståelse og kritisk tænkning (kognitiv læring), ii) udvikling af praktiske færdigheder (anvendt læring) og iii) empati, solidaritet og naturpleje (socio-emotionel læring). Der er behov for tværfaglige tilgange for at hjælpe de lærende med at forstå sammenhængen mellem økonomiske, sociale og naturlige systemer.

Udfordringer i forbindelse med læring med henblik på miljømæssig bæredygtighed

¹ <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2224>.

² COM(2020) 625 final.

³ COM(2019) 640 final.

⁴ EU's biodiversitetsstrategi, den europæiske klimapagt, den europæiske søjle for sociale rettigheder, EU's dagsorden for færdigheder og Rådets resolution om det europæiske uddannelsesområde (2021-2030).

Der iværksættes stadigt flere initiativer og tiltag vedrørende klimaforandringer, biodiversitet og bæredygtighed på tværs af Europa i førskoleundervisning, skoler, erhvervsuddannelser, videregående uddannelser og foreningslivet. I mange lande er der indført politikker og strategier for uddannelse i miljø og bæredygtighed og lignende bæredygtige koncepter såsom uddannelse inden for bæredygtig udvikling og global kompetence. På trods af årtiers indsats og initiativer **er læring med henblik på miljømæssig bæredygtighed endnu ikke blevet en fast del af vores politik og praksis i EU.**

Kun et fåtal lande har gjort livslang læring til et ledende princip for bæredygtighed inden for uddannelse og erhvervsuddannelse. For at nå sit fulde potentiale skal læring og undervisning med henblik på miljømæssig bæredygtighed ske ikke kun i skoler og på videregående uddannelser, men i alle dele af uddannelsessystemet (formel, ikke-formel, uformel) og på alle niveauer (fra førskolealder til voksenalder og helt op i alderdommen).

Landene har ofte vanskeligt ved at gennemføre og overvåge politikker vedrørende uddannelse i miljømæssig bæredygtighed. Der mangler ofte konkrete mål, tiltag og indikatorer og en klar vision. Den tværfaglige karakter af læring med henblik på miljømæssig bæredygtighed, behovet for pædagogik med fokus på de lærende, nye tilgange til vurdering, organisatoriske ændringer og lokale partnerskaber kan være i modstrid med etablerede kulturer og normer inden for uddannelse og erhvervsuddannelse.

Dækningen af miljømæssig bæredygtighed, herunder biodiversitet, i læreplanerne er mangelfuld og kan i de fleste medlemsstater ikke betragtes som komplet. Kun få lande henviser specifikt til bæredygtighedskompetencer, relaterede læringsmål, og hvordan disse bør vurderes. Miljø- og bæredygtighedsspørgsmål indgår typisk i fagene naturkundskab og geografi, men alle fag og kombinationer af fag kan bidrage til de lærendes forståelse af disse emner.

Mange lærere i hele Europa underviser allerede aktivt i miljømæssig bæredygtighed eller bestræber sig på at gøre det. Samtidig siger mange, at de mangler ekspertise og uddannelse, navnlig med hensyn til tværfaglige tilgange, aktiv pædagogik og det krævende emne.

Tværinstitutionelle tilgange, hvor bæredygtighed er integreret i alle processer og aktiviteter, er endnu ikke udbredt på tværs af uddannelsesinstitutionerne, hvilket til dels skyldes utilstrækkelig finansiering og støtte. Institutionerne mangler ofte data og værktøjer til overvågning af effektiviteten af bæredygtighedsinitiativer og -tiltag.

Overgang til gennemgribende og transformative forandringer

Et stigende antal projekter og programmer vedrørende spørgsmål i forbindelse med miljømæssig bæredygtighed viser en stigende interesse for og større engagement i disse spørgsmål. Mange initiativer er dog stadig begrænsede, hvad tid og omfang angår. I betragtning af klima- og biodiversitetskrisernes presserende karakter er tiden inde til en trinvis forandring og til at bevæge sig fra isolerede initiativer til gennemgribende og systemiske ændringer inden for uddannelse og erhvervsuddannelse.

Integrering af miljømæssig bæredygtighed i alle uddannelsespolitikker, -programmer og -processer er afgørende for at opbygge de færdigheder og kompetencer, der er nødvendige for at gennemføre den grønne omstilling. Der er behov for både en vertikal indsats, fra individniveau op til institutions- og systemniveau, og en horisontal indsats, hvilket indebærer, at alle aktører inden for uddannelse og erhvervsuddannelse skal arbejde sammen i

synergi for at sikre, at **bæredygtighed er solidt forankret i elevernes og de studerendes samlede læringsforløb.**

Kortsigtede foranstaltninger skal udvikles og videreføres for at støtte institutioner og undervisere og hjælpe de lærende med at udvikle de færdigheder og den tankegang, der er nødvendig for den grønne omstilling. På **mellemlang og lang sigt** bør alle reformbestræbelser inden for uddannelse og erhvervsuddannelse støtte og tilpasses de ændringer, der er nødvendige for en grønnere og mere bæredygtig fremtid.

Høringer og forskningsdokumentation til forberedelse af dette forslag har vist, at der er behov for at sætte ind på en række fronter for fuldt ud at integrere miljømæssig bæredygtighed i uddannelse og erhvervsuddannelse.

Effektiv læring med henblik på miljømæssig bæredygtighed:

- starter med førskoleundervisning og børnepasning
- kræver en livslang læringstilgang
- skaber støttende læringsmiljøer, hvor institutionen som helhed er engageret i bæredygtighed
- har de lærende i centrum og er engagerende, positiv og baseret på empiriske erfaringer
- støtter undervisere, herunder ledelsesteams, i at undervise og handle med henblik på bæredygtighed
- fremmer samarbejde og partnerskaber i lokalsamfundene og i samfundet som helhed
- inddrager de unge på meningsfulde måder
- opbygger bæredygtighedskompetencer
- bygger på robuste politikker.

Læring og undervisning i miljømæssig bæredygtighed kan fuldt ud støtte andre uddannelsesdagsordener for inklusion, kvalitet, innovation, internationalisering og læring, der har elever/studerende i centrum. **Det har et rigt potentiale og er en glimrende mulighed for at gøre læring mere relevant, motivere lærende og undervisere samt udvikle kompetencer, der bliver stadigt mere nødvendige i tilværelsen og i arbejdslivet.**

1) **Målene med den foreslåede henstilling**

Kommissionens forslag sigter mod

- at formulere en vision og fælles forståelse på EU-plan for de gennemgribende og transformative ændringer, der er nødvendige inden for uddannelse og erhvervsuddannelse med henblik på den grønne omstilling
- at udvikle en sammenhængende tilgang til de kompetencer, færdigheder og holdninger, som mennesker har brug for til at handle, leve og arbejde på en bæredygtig måde, og styrke betydningen af livslang læring for at sikre, at alle fra en tidlig alder og frem til voksenlivet kan tilegne sig disse kompetencer og færdigheder

- at lette deling af ekspertise og bedste praksis for beslutningstagere, forskere og undervisere på system- og institutionsplan
- at støtte initiativer på EU-plan til fremme af læring med henblik på miljømæssig bæredygtighed og
- at tilskynde til investeringer i ovennævnte områder.

2) International dimension

Selv om det fokuserer fuldt ud på EU's ambitioner og prioriteter om at levere resultater i forbindelse med den europæiske grønne pagt, **supplerer og bygger forslaget på arbejdet på internationalt plan**. Det vil mobilisere medlemsstaterne og interessenterne til en mere samordnet indsats for at bidrage til UNESCO's dagsorden, navnlig **ESD 2030-køreplanen**, og det vil støtte **EU's engagement i FN's 2030-dagsorden**, verdens plan for global bæredygtig udvikling.

3) Komplementaritet og synergi med andre EU-initiativer på uddannelsesområdet

- Meddelelse om etablering af det europæiske uddannelsesområde inden 2025⁵
- Rådets resolution om en strategiramme for det europæiske uddannelsessamarbejde på og uden for det europæiske uddannelsesområde (2021-2030)⁶
- Meddelelse om et nyt europæisk forskningsrum for forskning og innovation⁷
- Rådets henstilling om en pagt for forskning og innovation i Europa⁸
- Europæisk dagsorden for færdigheder med henblik på bæredygtig konkurrenceevne, social retfærdighed og modstandsdygtighed⁹
- Rådets henstilling om erhvervsrettet uddannelse med henblik på bæredygtig konkurrenceevne, social retfærdighed og modstandsdygtighed¹⁰
- Handlingsplanen for digital uddannelse 2021-2027¹¹
- Rådets henstilling om nøglekompetencer for livslang læring¹²
- Rådets konklusioner om initiativet Europauniversiteter¹³
- De kommende Erasmus+-lærerakademier¹⁴
- EU's kvalitetsramme for førskoleundervisning og børnepasning¹⁵

⁵ COM(2020) 625 final.

⁶ Rådets resolution 2021/C 66/01.

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0628>

⁸ <https://op.europa.eu/da/publication-detail/-/publication/1a0df8ff-5313-11ec-91ac-01aa75ed71a1>.

⁹ COM(2020) 274 final.

¹⁰ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202(01)).

¹¹ COM(2020) 624 final.

¹² Rådets henstilling 2018/C 189/01.

¹³ Rådets konklusioner 2021/C 221/03.

¹⁴ <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/programme-guide/part-b/key-action-2/teacher-academies>.

- Education for Climate Coalition¹⁶
- Forslag til Rådets henstilling om en europæisk tilgang til mikroeksamensbeviser for livslang læring og beskæftigelsesegnethed¹⁷
- Den kommende europæiske strategi for universiteter
- Det kommende forslag til Rådets henstilling om brobygning med henblik på et effektivt europæisk samarbejde inden for de videregående uddannelser.

4) Sammenhæng med andre politikker

- Meddelelsen om den grønne pagt¹⁸
- EU's biodiversitetsstrategi for 2030¹⁹
- Genopretningsplanen NextGenerationEU²⁰
- Den europæiske klimapagt²¹
- En ny handlingsplan for den cirkulære økonomi²²
- Den europæiske søjle for sociale rettigheder²³
- Strategi for rettigheder for personer med handicap i 2021-2030²⁴
- Meddelelsen om det nye europæiske Bauhaus²⁵
- En europæisk børnegaranti²⁶
- Meddelelse om et nyt europæisk forskningsrum²⁷
- Rådets konklusioner om den fremtidige styring af det europæiske forskningsrum²⁸
- En ny forbrugerdagsorden²⁹.

¹⁵ Rådets henstilling 2019/C 189/4.

¹⁶ Education for Climate Coalition: <https://education-for-climate.ec.europa.eu>

¹⁷ <https://education.ec.europa.eu/da/en-europaeisk-tilgang-til-mikroeksamensbeviser>.

¹⁸ COM(2019) 640 final.

¹⁹ COM(2020) 380 final.

²⁰ https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_da.

²¹ COM(2020) 788 final.

²² COM(2020) 98 final.

²³ COM(2017) 250.

²⁴ COM(2021) 101 final.

²⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/da/qanda_21_4627.

²⁶ Rådets henstilling (EU) 2021/1004.

²⁷ COM(2020) 628 final.

²⁸ Rådets konklusioner 13567/20.

²⁹ COM(2020) 696 final.

2. RETSGRUNDLAG, NÆRHEDSPRINCIPPET OG PROPORTIONALITETSPRINCIPPET

• Retsgrundlag

Forslaget til Rådets henstilling er i overensstemmelse med artikel 165, stk. 4, og 166, stk. 4, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. Initiativet indeholder ikke forslag om udvidelse af EU's lovgivningsbeføjelser eller bindende forpligtelser for medlemsstaterne. Det vil være op til medlemsstaterne i overensstemmelse med deres nationale forhold at beslutte, hvordan de vil implementere Rådets henstilling.

• Nærhedsprincippet (for områder, der ikke er omfattet af enekompetence)

Forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

Medlemsstaterne har deres egen kultur og lovgivning for udformning og tilrettelæggelse af læring. De har det fulde ansvar for undervisningsindholdet og tilrettelæggelsen af deres undervisningssystemer. Samtidig er det dokumenteret, at de står over for en række fælles problemer i forbindelse med deres uddannelsessystemers parathed, herunder på den grønne og den digitale omstilling.

Forslaget beskriver i overensstemmelse med nærhedsprincippet en vej frem for uddannelse og erhvervsuddannelse i forbindelse med miljømæssig bæredygtighed og fremsætter henstillinger med henblik herpå.

• Proportionalitet

Dette forslag er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. artikel 5, stk. 4, i TEU.

Hverken indholdet i eller udformningen af dette forslag til Rådets henstilling går ud over det, som er nødvendigt for at nå de opstillede mål. Medlemsstaternes forpligtelser er af frivillig art, og hver medlemsstat vælger selv sin tilgang.

• Valg af retsakt

For at bidrage til opfyldelsen af målene i artikel 165 og 166 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde tillader nævnte traktat, at Rådet vedtager henstillinger på forslag af Kommissionen.

En rådshenstilling er et egnet instrument på uddannelsesområdet, hvor EU har understøttende ansvar, og er et instrument, der ofte anvendes til indsatser på EU-plan på disse områder. Som retligt instrument signalerer den, at medlemsstaterne forpligter sig på de fremlagte foranstaltninger, og den giver et solidt politisk grundlag for samarbejde på det pågældende område, samtidig med at medlemsstaternes kompetence på uddannelsesområdet respekteres fuldt ud.

3. RESULTATER AF EFTERFØLGENDE EVALUERINGER, HØRINGER AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSER

- **Efterfølgende evalueringer/kvalitetskontrol af gældende lovgivning**

Ikke relevant.

- **Høring af interessenter**

Der blev indsamlet input til forslaget under den offentlige høring om læring med henblik på miljømæssig bæredygtighed, som blev afholdt fra den 18. juni til den 24. september 2021 (1352 besvarelser og 96 holdningsdokumenter), samt målrettede høringer af medlemsstater, ikke-statslige organisationer, lærere, undervisere, instruktører, elever, studerende, ungdomsrepræsentanter og andre europæiske interessenter og eksperter på området.

- **Indhentning og brug af ekspertbistand**

For at indsamle input til forslaget blev der bestilt tre undersøgelser: i) en kortlægning af læreplaner, politikker og andre foranstaltninger i medlemsstaterne, som omfatter en litteraturgennemgang, kortlægning af national og politisk forskning, en gennemgang af skolernes læreplaner, lærerundersøgelse, casestudier og fokusgrupper, ii) en kortlægning af Erasmus+-projekter vedrørende læring med henblik på miljømæssig bæredygtighed og iii) en undersøgelse om uddannelse med henblik på bæredygtig udvikling i forbindelse med covid-19 og den grønne og den digitale omstilling.

- **Konsekvensanalyse**

I betragtning af den komplementære tilgang til medlemsstaternes initiativer, de foreslåede aktiviteter frivillige karakter og omfanget af de forventede virkninger blev der ikke foretaget en konsekvensanalyse. Udarbejdelsen af forslaget skete på baggrund af undersøgelser, høring af medlemsstaterne og interessenter og en offentlig høring. Det støtter fuldt ud EU's tilsagn om at opfylde FN's verdensmål for bæredygtig udvikling.

- **Målrettet regulering og forenkling**

Ikke relevant.

- **Grundlæggende rettigheder**

Dette forslag til Rådets henstilling er i overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder og følger de principper, der er anerkendt i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, navnlig retten til beskyttelse af personoplysninger, der er fastsat i artikel 8, og retten til uddannelse, der er fastsat i artikel 14.

Foranstaltningerne vil blive gennemført i henhold til EU-lovgivningen om beskyttelse af personoplysninger, navnlig Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679³⁰ om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og fri udveksling af sådanne oplysninger (generel forordning om databeskyttelse).

³⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Dette initiativ kræver ikke yderligere midler fra EU-budgettet.

5. ANDRE FORHOLD

- **Planer for gennemførelsen og foranstaltninger til overvågning, evaluering og rapportering**

For at støtte gennemførelsen foreslår Kommissionen, at der i samarbejde med medlemsstaterne udvikles forskning, vejledningsmateriale og andre dokumenter på grundlag af fakta, peerlæringsaktiviteter og god praksis.

Kommissionen agter at aflægge rapport om anvendelsen af rådshenstillingen som led i strategirammen for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet.

- **Forklarende dokumenter (for direktiver)**

Ikke relevant.

- **Sammenfatning af henstillingen og arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene**

I udkastet til Rådets henstilling foreslås retningslinjer og tiltag, som medlemsstaterne kan følge for yderligere at integrere miljømæssig bæredygtighed i uddannelse og erhvervsuddannelse og udvikle bæredygtighedskompetencer blandt alle lærende. I udkastet fastsættes Europa-Kommissionens tilsagn om at supplere og støtte tiltag på dette område. Det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene beskriver den seneste forskningsdokumentation og interessenternes holdninger og indeholder detaljerede oplysninger om den nye europæiske kompetenceramme for bæredygtighed.

Forslag til

RÅDETS HENSTILLING

om læring med henblik på miljømæssig bæredygtighed

(EØS-relevant tekst)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 165, stk. 4, og 166, stk. 4,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Den europæiske grønne pagt³¹ og EU's biodiversitetsstrategi for 2030³² fremhæver den centrale rolle, som skoler, videregående uddannelsesinstitutioner og andre uddannelsesinstitutioner spiller med hensyn til at samarbejde med lærende, forældre, undervisere³³ og det øvrige samfund om de ændringer, der er nødvendige for at lykkes med den grønne omstilling.
- (2) Verdensmålene for bæredygtig udvikling — navnlig mål 4.7 — lægger op til, at alle lærende inden 2030 skal have tilegnet sig den viden og de færdigheder, som er nødvendige for at fremme bæredygtig udvikling, herunder bl.a. gennem undervisning i bæredygtig udvikling og bæredygtig livsstil, menneskerettigheder, ligestilling mellem kønnene, fremme af en fredelig og ikkevoldelig kultur, globalt medborgerskab samt anerkendelse af kulturel mangfoldighed og af kulturens bidrag til bæredygtig udvikling.
- (3) I meddelelsen om det europæiske uddannelsesområde³⁴, den europæiske søjle for sociale rettigheder³⁵ og meddelelsen om et nyt EFR for forskning og innovation³⁶ opfordres der til, at uddannelsespolitikker og -investeringer rettes mod inkluderende

³¹ COM(2019) 640 final.

³² COM(2020) 380 final.

³³ I denne henstilling omfatter undervisere lærere (anerkendt som lærer eller tilsvarende i henhold til national lovgivning og praksis) og undervisere (enhver, der udfører en eller flere aktiviteter i forbindelse med den teoretiske eller praktiske uddannelsesfunktion, enten på en uddannelsesinstitution eller på arbejdspladsen). Dette omfatter lærere inden for almen uddannelse og videregående uddannelse, lærere og undervisere inden for erhvervsrettet grunduddannelse og efter- og videreuddannelse samt fagfolk inden for førskoleundervisning og børnepasning og voksenundervisere.

³⁴ COM(2020) 625 final.

³⁵ [Den europæiske søjle for sociale rettigheder | Europa-Kommissionen \(europa.eu\)](#).

³⁶ COM(2020) 628 final.

grønne og digitale overgange med henblik på fremtidig modstandsdygtighed og velstand.

- (4) Nøglekompetencerne, som defineret i den europæiske referenceramme for nøglekompetencer for livslang læring,³⁷ har til formål at hjælpe mennesker i hele Europa med at erhverve de færdigheder og kompetencer, der er nødvendige for personlig udfoldelse, sundhed, beskæftigelsesegnethed og social inklusion i en tid præget af hastige og gennemgribende forandringer.
- (5) I den europæiske dagsorden for færdigheder³⁸ blev der bebudet støtte til udvikling af centrale grønne færdigheder på arbejdsmarkedet med henblik på at skabe en generation af miljøbevidste fagfolk og grønne økonomiske aktører, integrere miljø- og klimahensyn i skoler, videregående uddannelser, erhvervsuddannelser og forskning. Europa har brug for højt kvalificerede fagfolk til at støtte den grønne omstilling og blive førende i verden inden for bæredygtige teknologier.
- (6) I Rådets henstilling om erhvervsuddannelse med henblik på bæredygtig konkurrenceevne, social retfærdighed og modstandsdygtighed³⁹ anerkendes erhvervsuddannelsessektoren som nøglen til den digitale og den grønne omstilling.
- (7) Den europæiske klimapagt opfordrer enkeltpersoner, lokalsamfund og organisationer til at deltage i klimaindsatsen og opbygge et grønnere Europa ved at tilbyde muligheder for at lære om klimaforandringerne, udvikle og gennemføre løsninger og skabe kontakt med andre for at mangedoble virkningen af disse løsninger.
- (8) Handlingsplanen for digital uddannelse⁴⁰ omfatter en vision for inkluderende og tilgængelig europæisk digital uddannelse af høj kvalitet og understreger betydningen af digitale teknologier som stærke katalysatorer for den grønne omstilling og letter samtidig overgangen til bæredygtig adfærd inden for både udvikling og brug af digitale produkter.
- (9) Det nye europæiske Bauhaus giver den europæiske grønne pagt en kulturel og kreativ dimension, der har til formål at vise, hvordan bæredygtig innovation tilbyder håndgribelige, positive forandringer i vores dagligdag, herunder i skolebygninger og andre læringsmiljøer.
- (10) UNESCO har gennem sit program for uddannelse i bæredygtig udvikling arbejdet på at gøre uddannelse til en mere central og synlig del af den internationale reaktion på klimakrisen og opfylde verdensmålene for bæredygtig udvikling — navnlig mål 4.7 om uddannelse i bæredygtig udvikling. I henhold til FN's rammekonvention om klimaforandringer og Parisaftalen forpligter parterne sig til at fremme og samarbejde om uddannelse, undervisning, folkeoplysning, offentlig deltagelse og offentlig adgang til oplysninger om klimaforandringerne.
- (11) OECD-data⁴¹ fra 2018 viser en høj grad af bevidsthed blandt de 15-årige om klimaforandringerne og miljøkrisen og om behovet for at tackle dem. De samme data

³⁷ EUT C 189 af 4.6.2018, s. 1, bilag.

³⁸ COM(2020) 274 final.

³⁹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202(01)).

⁴⁰ COM(2020) 624 final.

⁴¹ OECD (2020), Are Students Ready to Thrive in an Interconnected World? PISA 2018, bind VI.

viser imidlertid, at langt færre elever og studerende føler, at de har mulighed for at gøre en reel forskel. Læring om miljøet og den globale krise kan undertiden gøre, at elever og studerende føler sig overvældet og magtesløse, hvilket forværres af unøjagtige oplysninger og misinformation.

- (12) Uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne og -institutionerne har en forpligtelse til at forholde sig til, hvad de unge har på hjerte om klima- og biodiversitetskriser, og til at inddrage de unge i udformningen af løsninger vedrørende læring med henblik på miljømæssig bæredygtighed.
- (13) Covid-19-pandemien har understreget vores tætte forbindelser med naturen og sat fornyet fokus på uddannelsessystemerne. Der er indhøstet erfaringer om nye muligheder for uddannelse og erhvervsuddannelse, bl.a. læring i forskellige sammenhænge (også online), de lærendes engagement og autonomi samt forbindelserne mellem formel læring og det øvrige samfund. Med pandemien øgedes den mangeårige bekymring om børn og unges fysiske, mentale og følelsesmæssige trivsel.
- (14) Individuelle vuggestuer, børnehaver, skoler, højere uddannelsesinstitutioner, forskningsorganisationer, erhvervsuddannelsesudbydere og lokalsamfund bliver stadig mere aktive i forbindelse med klima- og biodiversitetskrisen. Bæredygtighed er imidlertid endnu ikke en fast del af uddannelse og erhvervsuddannelse i hele EU.
- (15) Mange undervisere mangler støtte, ekspertise og uddannelsesmuligheder til at indarbejde miljømæssig bæredygtighed i deres undervisningspraksis. De føler sig ofte ude af stand til at håndtere miljøangst og miljøpessimisme og til at hjælpe de lærende til på en positiv måde at engagere sig i klima- og miljøspørgsmål.
- (16) Tværinstitutionelle tilgange til bæredygtighed, som omfatter alle aktivitetsområder, er endnu ikke udbredte. Sådanne tilgange kan omfatte undervisning og læring, forskning og innovation samt faciliteter og aktiviteter, og bør inddrage elever, studerende, personale, forældre, lokalsamfund og samfundet som helhed.
- (17) Potentialet og muligheden for at supplere og styrke andre uddannelsesdagsordener skal undersøges nærmere. Undervisning og læring med henblik på miljømæssig bæredygtighed kan fuldt ud støtte politikker og programmer for trivsel og inklusion, global solidaritet, læring med elever/studerende i centrum, forskning og innovation og digital omstilling.
- (18) Uddannelsesdimensionen indgår ikke systematisk i andre politikker vedrørende den grønne omstilling og bæredygtighed. Integreringen af uddannelse i disse politikker kan støtte deres gennemførelse, forbinde forskellige sektorer i samfundet og økonomien og integrere bæredygtighed effektivt i uddannelsessystemet.
- (19) Denne henstilling respekterer nærheds- og proportionalitetsprincippet fuldt ud.

VEDTAGET AT HENSTILLE TIL MEDLEMSSTATERNE AT:

- 1) omgående optrappe indsatsen for at støtte uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer med henblik på at træffe foranstaltninger til den grønne omstilling, således at lærende i alle aldre og fra alle baggrunde kan få adgang

til inkluderende uddannelse af høj kvalitet om klimaforandringer, biodiversitet og bæredygtighed

- 2) indføre læring med henblik på miljømæssig bæredygtighed som et prioriteret område i uddannelsespolitikker og -programmer med henblik på at støtte og gøre sektoren i stand til at bidrage til den grønne omstilling udvikle en omfattende og samarbejdsorienteret tilgang til læring med henblik på miljømæssig bæredygtighed, der inddrager alle organer, organisationer og aktører i uddannelsessystemet
- 3) tilvejebringe en række læringsmuligheder i forskellige sammenhænge fra førskole- til voksenuddannelse, således at alle kan forberede sig på og aktivt bidrage til den grønne omstilling og træffe foranstaltninger til en miljømæssigt bæredygtig, cirkulær og klimaneutral økonomi og et retfærdigt samfund
- 4) overveje følgende foranstaltninger på systemniveau:
 - a) fuldt ud at tilpasse strategier og planer inden for uddannelse og erhvervsuddannelse til miljømæssig bæredygtighed, herunder dem, der vedrører læreplaner og vurdering, pædagogik og videreuddannelse af undervisere støtte gennemførelsen af nationale og andre strategier og politikker, herunder om relaterede koncepter såsom uddannelse med henblik på bæredygtig udvikling, gennem handlingsplaner og mekanismer til opfølgning og overvågning
 - b) investere i grønt og bæredygtigt udstyr, ressourcer og infrastruktur (bygninger, grunde og teknologi) til læring, socialisering og fritidsaktiviteter for at sikre sunde og modstandsdygtige læringsmiljøer
 - c) udbrede kendskabet til fordelene og mulighederne ved læring med henblik på miljømæssig bæredygtighed og støtte uddannelsesinstitutionerne i at gøre klimaforandringer, biodiversitet og bæredygtighed relevante emner for de lærendes dagligdag
 - d) inddrage elever, studerende og andre lærende på meningsfulde og koordinerede måder for at foreslå og udforme tilgange til, hvad, hvordan og hvor de lærer og med henblik på miljømæssig bæredygtighed tilskynde til en kønsafbalanceret deltagelse af lærende fra alle baggrunde
 - e) udvikle omfattende rammer for læreplaner, der giver tid og plads til dybdegående læring med henblik på miljømæssig bæredygtighed, så de lærende kan udvikle bæredygtighedskompetencer fra en tidlig alder. Læring på tværs af generationer og lokale eksempler, problemer og svar kan gøre læreplanerne mere relevante for de lærende og vise, at klimaforandringer, biodiversitet og bæredygtighed er lokale emner, der kan handles på
 - f) støtte samarbejde og netværk om bæredygtighed og biodiversitet med inddragelse af f.eks. lokale myndigheder, ungdomsrepræsentanter, centre for miljøuddannelse, skove, parker, landbrug, museer, biblioteker, ikke-statslige organisationer, forskning, forbrugerorganisationer og erhvervslivet
 - g) støtte opskalering af god praksis og investere i pædagogisk forskning i læring med henblik på miljømæssig bæredygtighed på alle uddannelsesniveauer

- 5) støtte de lærende ved at overveje følgende tiltag:
- a) give eleverne mulighed for allerede fra førskolealderen at forstå, engagere sig i og værdsætte den naturlige verden og dens biodiversitet, skabe en følelse af nysgerrighed og undren og lære at handle med henblik på bæredygtighed både individuelt og kollektivt
 - b) styrke, herunder gennem finansiell støtte, livslang læring af høj kvalitet med henblik på miljømæssig bæredygtighed, herunder praktikophold, læringeuddannelser, frivilligt arbejde, fritidsaktiviteter og andre former for ikkeformel og uformel læring anerkende og belønne borgerengagement i miljømæssig bæredygtighed
 - c) fremme læringsmetoder og -tilgange, der er samarbejdsbaserede, erfaringsbaserede og relevante for lokale sammenhænge og traditioner. Dette omfatter at give elever og studerende praktiske muligheder for at observere og pleje naturen, spare ressourcer, reparere, genbruge og genanvende og derved hjælpe dem med at forstå betydningen af en bæredygtig livsstil og den cirkulære økonomi
 - d) tilvejebringe nøjagtige og tilgængelige oplysninger om klima- og biodiversitetskrisen og dens drivkræfter, udvikle problemløsnings- og samarbejdsfærdigheder, fremme kritisk tænkning og mediekendskab og støtte positive foranstaltninger, herunder frivilligt arbejde, for at imødegå og mindske den frygt og manglende indflydelse, som de lærende kan opleve i forbindelse med planetens kriser
- 6) støtte undervisere for at fremme læring med henblik på miljømæssig bæredygtighed ved at overveje følgende foranstaltninger:
- a) anerkende, at alle undervisere, uanset fagområde eller uddannelsessektor, underviser i bæredygtighed og er nødt til at hjælpe de lærende med at forberede sig på den grønne omstilling inkludere, høre og inddrage undervisere i udvikling af læreplaner og andre uddannelsesreformer vedrørende miljømæssig bæredygtighed og om udformningen af passende faglig udvikling
 - b) integrere miljømæssig bæredygtighed i alle lærergrunduddannelsesprogrammer, fortsatte faglige udviklingsprogrammer og lærerfaglige standarder og rammer med henblik på at støtte undervisernes kompetenceudvikling inden for bæredygtighed
 - c) skabe muligheder og incitamenter for undervisere til at deltage i faglige udviklingsprogrammer vedrørende bæredygtighed, f.eks. ved at knytte dem til karriereforløb og -udvikling og skabe roller for undervisere, f.eks. som bæredygtighedskoordinatorer
 - d) støtte undervisere, bl.a. ved at tilvejebringe den nødvendige tid og den nødvendige plads til at indføre pædagogik, der fremmer undervisningen i miljømæssig bæredygtighed, og til gøre undervisning i bæredygtighed tværfaglig og udvikle de socio-emotionelle aspekter af læring med henblik på miljømæssig bæredygtighed, således at alle lærende kan blive

forandringsaktører og lære at handle, både individuelt og kollektivt, for at skabe en mere bæredygtig verden

- e) tilskynde til og muliggøre transformativ og tværfaglig undervisning og læring ved hjælp af både traditionelle og innovative læringsmetoder, herunder praktisk læring, STEAM-tilgangen⁴², hackathons og gamificering
 - f) udvikle og formidle ressourcer til støtte for undervisere, herunder i forbindelse med evaluering støtte undervisere i at anvende traditionelle og nye værktøjer og materialer til at undervise i miljømæssig bæredygtighed i en række indendørs og udendørs — og digitale og ikkedigitale — sammenhænge give adgang til ekspertisecentre, herunder centre for miljøuddannelse
 - g) tilskynde forsknings- og innovationsmiljøet til at samarbejde med formelle, ikkeformelle og uformelle uddannelsesudbydere om at støtte undervisere i miljømæssig bæredygtighed støtte uddannelsespersonale i at deltage i sonderende projekter og forskning i forbindelse med klimakrisen, miljøkrisen og bæredygtighed
- 7) støtte uddannelsesinstitutionerne i effektivt at integrere miljømæssig bæredygtighed i alle deres aktiviteter ved at overveje følgende foranstaltninger:
- a) tilskynde til og fremme effektive tværinstitutionelle tilgange til bæredygtighed, som omfatter undervisning og læring, vision, planlægning og forvaltning, aktiv deltagelse af lærende og personale, forvaltning af bygninger og ressourcer, partnerskaber med lokalsamfundene og med samfundet som helhed samt forskning og innovation støtte til ledere af uddannelsesinstitutioner i håndteringen af organisatoriske ændringer med målrettet faglig udvikling og vejledning i forbindelse med deres roller
 - b) støtte uddannelsesinstitutionerne i at udforme, overvåge og evaluere deres bæredygtighedsstrategier og/eller integrere bæredygtighed i eksisterende processer og foranstaltninger (f.eks. skolernes udviklingsplaner og missionserklæringer og strategier for videregående uddannelser) snerkende, at dette er en langsigtet proces, der kræver små målbare skridt, som løbende overvåges og evalueres, herunder gennem institutionens egen evaluering
 - c) tilskynde og støtte skoler, videregående uddannelsesinstitutioner, erhvervsuddannelsesudbydere og andre uddannelsesudbydere til og i at deltage i miljøcertificeringsprogrammer, der kan give miljømæssige, uddannelsesmæssige og økonomiske fordele tilvejebringe støttestrukturer for sådanne ordninger, f.eks. agenturer eller organer, der støtter tværinstitutionelle tilgange, mentorordninger og netværk, skabeloner og vejledning og finansiell støtte
 - d) fokusere en del af uddannelses- og erhvervsuddannelsesorganisationernes interne og/eller eksterne revisions- og kvalitetssikringsmekanismer på bæredygtighed belønne højere uddannelsesinstitutioner for effektivt engagement i bæredygtighed gennem resultatbaserede finansieringsrammer

⁴² STEAM-tilgangen (videnskab, teknologi, ingeniørvirksomhed, kunst og matematik) favner det kreative potentiale ved at forbinde STEM-uddannelser med kunst, humaniora og samfundsvidenskab.

- e) yderligere indarbejde miljømæssig bæredygtighed i programmer, læreplaner og moduler på tværs af en række fagområder såsom erhvervsstudier, samfundsvidenskab, arkitektur og ingeniørvidenskab, fysisk planlægning og forvaltning gøre brug af ressourcer og materialer, der er udviklet af ikke-statslige organisationer på miljø- og uddannelsesområdet og andre relevante organer
 - f) støtte videregående uddannelses- og erhvervsuddannelsesinstitutioner i udviklingen af små og skræddersyede læringskurser om miljømæssig bæredygtighed, der fører til mikroeksamensbeviser, med henblik på at uddybe, udvide og opdatere faglige kompetencer
 - g) støtte partnerskaber med erhvervslivet, kunst, landbrug, kulturarv, sport, forskningsinstitutter, uddannelsesressourcesektoren (herunder teknologi, forlagsvirksomhed og andet udstyr til læreplaner) og uddannelsesforskning udvikle fritidsaktiviteter, sommerprogrammer og andre programmer, samtidig med at der ydes støtte til praktikophold i f.eks. laboratorier, virksomheder, forskningsinstitutioner og ikke-statslige organisationer
- 8) mobilisere nationale midler og EU-midler til investeringer i infrastruktur, uddannelse, værktøjer og ressourcer for at øge modstandsdygtigheden af og beredskabet for uddannelse og erhvervsuddannelse med henblik på den grønne omstilling, navnlig Erasmus+, genopretnings- og resiliensfaciliteten, Det Europæiske Solidaritetskorp, Den Europæiske Socialfond Plus, Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, instrumentet for teknisk støtte, programmet for et digitalt Europa, Horisont Europa og InvestEU
- 9) investere i overvågning, forskning og evaluering af de politiske udfordringer og af virkningen af disse initiativer med henblik på at bygge videre på de opnåede erfaringer og bidrage til politikudformningen, herunder ved at støtte udviklingen af fælles indikatorer og mål for miljømæssig bæredygtighed inden for uddannelse.

OPFORDRER KOMMISSIONEN TIL AT:

- 1. fremme samarbejde og peerlæring blandt medlemsstater og interessenter om læring med henblik på miljømæssig bæredygtighed gennem:
 - 1.1. strategirammen for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet i og uden for det europæiske uddannelsesområde (2021-2030)⁴³, hvor uddannelse med henblik på den grønne omstilling er et centralt prioriteret område.
 - 1.2. formidle og tilskynde til anvendelse af muligheder for at fremme, støtte og muliggøre uddannelse og erhvervsuddannelse med henblik på miljømæssig bæredygtighed inden for EU's finansieringsprogrammer såsom Erasmus+, Det Europæiske Solidaritetskorp, LIFE, Den Europæiske Socialfond, Horisont Europa, Marie Skłodowska-Curie-aktiviteter og instrumentet for teknisk støtte.
 - 1.3. dele god praksis fra udveksling af personale, projekter og netværk under Erasmus+, herunder gennem Europauniversiteterne under Erasmus+, e-Twinning-

⁴³ Rådets resolution 2021/C 66/01.

onlinefællesskabet samt erhvervsekspertisecentre, Marie Skłodowska-Curie-aktiviteterne og Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi.

- 1.4. finde, registrere og formidle eksempler på god praksis, herunder gennem eksisterende onlineplatforme⁴⁴, og støtte netværkssamarbejde mellem nationale og andre organisationer, der er aktive inden for uddannelse og miljømæssig bæredygtighed i formel og ikke-formel uddannelse
- 1.5. inddrage unge i gennemførelsen af henstillingen, navnlig gennem det europæiske år for unge 2022 og EU's ungdomsdialog, for at sikre, at unges og ungdomsorganisationers holdninger, synspunkter og behov tages fuldt ud i betragtning
- 1.6. skabe synergier med Education for Climate Coalition og det nye europæisk Bauhaus
2. udvikle og dele ressourcer, materialer og forskning inden for læring med henblik på miljømæssig bæredygtighed i samarbejde med medlemsstaterne, herunder om en ny europæisk kompetenceramme for bæredygtighed
3. støtte undervisere i at undervise i miljømæssig bæredygtighed ved at:
 - 3.1. tilvejebringe ressourcer og støttemateriale på den fremtidige europæiske skoleuddannelsesplatform, EPALe og Den Europæiske Ungdomsportal
 - 3.2. anerkende en fremragende indsats inden for undervisning og læring med henblik på miljømæssig bæredygtighed gennem EU-prisordninger, herunder European Innovative Teaching Award, eTwinning-prisen og European Vocational Skills Awards
4. overvåge udviklingen af grønne færdigheder hos videregående uddannelser, nyuddannede fra erhvervsuddannelser og forskere i begyndelsen af deres karriere, f.eks. ved at medtage disse i det europæiske initiativ til sporing af færdiguddannede
5. overvåge fremskridtene inden for uddannelse i miljømæssig bæredygtighed inden for rammerne af rapporter om det europæiske uddannelsesområde og den europæiske grønne pagt
6. styrke samarbejdet med eksisterende internationale organisationer, navnlig UNESCO og andre FN-organer, for at fremme en tilgang til uddannelse og erhvervsuddannelse i miljømæssig bæredygtighed med politiske beslutningstagere, fagfolk og interessenter i medlemsstaterne, som omfatter lighed, inklusion og retfærdighed i overensstemmelse med den europæiske grønne pagt og verdensmålene for bæredygtig udvikling
7. fortsætte med at styrke den grønne dimension af programmerne Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorp, både gennem grøn mobilitet, grøn praksis i projekter og et stærkt fokus på miljømæssig bæredygtighed i samarbejdet mellem forskellige interessenter på uddannelses- og ungdomsområdet.

⁴⁴ Dette kunne omfatte den kommende europæiske skoleuddannelsesplatform, Elev- og lærerhjørnet, Science is Wonderful!-platformen, Den Europæiske Ungdomsportal, EPALe, Scientix, den europæiske alliance for læringeuddannelser og pagten for færdigheder.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

*På Rådets vegne
Formand*